

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

D[omi]nica Letare. II. Sermo. LIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

spes mea. dicit. Si seniat mundus. si fremat malignus. si caro concupiscat aduersus spiritum. si erurgat aduersum me plus. in h ego sperabo in te. Isti aut duo pisces sic se hnt q vnus scz amor capit in aqua dulci scz caritatis. q dulciore est sup mel z fauum. Juxta illud. Spūs meus sup mel dulcis. Spes vero capit in aq amara. eo q nō pōt esse sine meritis hūanis. q vtiqz cū difficultate z amaritudine pueniūt. virtus enī est circa difficile. vt dicit. **Ethi.** Qui sperare velle p mū sine meritis psumptuosus eēt. Et ideo iste piscis est ex aq amara. Amor aut est ex aq oīno dulci. Quia amor nō ponderat merita. vt dicit **Gre.** in omel. de maria magdalena. Audax enī et intrepidus irruit ad pntiā maiestatis. Et bñ isti duo pisces iungunt. Sicut enī in cōiūtijs magnatorz apponūtur diuersis diuersa. z nūc pisces recentes z dulces. nunc vero saliti. vt q nō pōt gustare de istis guster saltez de illis. Sic in cōiūtijs xpi pntis vite apponūtur ista duo. vt q nō audeat accedere audacter ad pntiam diuine maiestatis. vt pote pusillus in amore sicut ē incipiens. saltē speret de dei grā. z meritis suis q libus talibz. z sic nihilominus reficiat pane pnie h q grām vt in futuro possit reficiat pane eterne psolationis p gloriā. Ad quam nos zc.

Dñica Letare. II. Sermo. LIII.

Accipit iesus panes. z cū gratias egisset distribuere discumbentibus. **Joh. vi. ca. Si** cut dicit beatus **Aug.** in li. lxxv. questionū. Debem⁹ deo illud attribuerē vt eū fateamur aliqd posse qd nos fateamur inuestigare nō posse. In rebo enī mirabilibz tota ratio faciendi ē potentia facientis. Vult dicere **Aug.** q deus multa facit z pōt facere. quoz rationē nos nescim⁹ assignare. Tūc fm ipm. Si qritur grē de⁹ aliqd facit sup naturā ptra naturā vel pter naturā. Quare tam mirabilia tā incōprehensibilia tam insolita tā inusitata fecerit. nō pōt alia ratio melior reddi nisi qz ita sue potentie placuit. Ideo q talia facit qz pōt. At qz distributio qnqz panū qnqz milibz hoīm p xpm facta ad satietatē fuit opus a seculo inauditū. z ideo stupendū z mirabile. idē covere pbavit xpm esse verū filiū dei. q cum pte z spūscō vnus deus existeret. sua admirabili

potentia fecit talia. qru rationē hūana ratio inuestigare nō potuit. Ad h igit ostēdū xps accepit panes. z cū grās egisset distribuit discumbentibus. In qbz vbi tria dicunt de xpo que hoc sacro tpe cūlibet vere penitenti pmaxime sunt necessaria ad salutem. Primo enī dicit q xps accepit panes. Secūdo grās egit. Tertio distribuit. In acceptione panū notatur ei⁹ hūilitas. qā cū potuisset novos panes creare p omnipotentia. voluit tñ pexistentes z paratos accipere ad ostēdendā hūilitatē. In acceptione panū notatur ei⁹ deuotio. q ad deū omnia referre bar. In distributione panū notat eius liberalitas q cunctis ad vora ministrabat. z vnicuiqz iuxta desiderij suū pvidebat. Que tria qlibet penitēs debet hēre. Nam ppter hoc q exiuit iā de statu culpe ad statū grē. z de filio diaboli fact⁹ est filius dei. debet esse hūilis z pauidus coram deo. ne de accepta grā supbiat z infletur. Secūdo ppter hoc q a deo multa bona recepit z amissa recupauit. debet esse deuot⁹ et fidelis. vt grās p omnibz agat. Tertio ppter h vt penā transitoria z satisfactoria in pessione libi inunctā redimat. debet esse liberalior bona sua egenis distribuere. Sicut ppter q in his tribz xpm debet imitari.

Dixi primo q in verbis panis tangit nisi laboratoris hūilitas p quā penitēs ē instruit. vt sit corā deo pauidus z hūilis ne de accepta grā supbiat. in h q panes accepit. Quia hūilitas xpi qui cū in forma dei eēt nō rapinā arbitrari⁹ est se esse equalē deo sed exinanijit semetipm. formā serui accipiens z habitu inuetus vt hō. Ad **Phil. ii.** Et cū esset eiusdē potentie cū pte. potrans omnia verbo frutis sue p que deus p se fecit et cula. vt dicit ad **Heb. i.** imo cum esset ille qui omnia qcumqz voluit fecit in celo z in terra. z in mari z in omnibz abyssis. z q dixit z facta sunt omnia. Iste talis ac tantus accepit panes ad reficiendū turbas. quas potuit solonutu satiare. Ad quid autē hoc fecerat nisi ad instruendū nos vt in omnibz hūiles simus. Unde **Aug.** in lib. de verbis dñi dicit in psona xpi. Discite a me. nō mandū fabricare. nō cūcta visibilia z inuisibilia creare. nō in ipō mundo mirabilia faceret motuos suscitare. Sed quā mitis sum et humilis corde. Logitas magnam cōstitueret.

Dominica Letare

fabricam celsitudinis. de fundamēto pus
cogita hūilitatis. **Pec Aug.** Et licet cui/
liber homini semp de hūilitate puidendū
est. eo q̄ hūilitas in om̄ibz hominibz valde
est spectabilis. Nā vt dicit **Gal.** ep̄s in
quodā sermone. humilitas in pange gra/
ta est. in diuine gl̄iosa. tñ homini penitenti
maxime ē necessaria. p̄sertim isto sacro tpe
q̄ homo de peccat̄ veniā accepit in p̄fessio
ne. et tendit ad virtutū recollectionē et p̄sti/
nā restorationē. circa q̄ duo maxime sibi
est timendū nisi habuerit hūilitatē. Pro q̄
sciendū q̄ humilitas tria bona facit peni/
tenti. Primo enī hūilitas oīa vicia compri/
mit ne resurgat. Secōdo oēs virtutes perdi/
tas acq̄rit et restaurat. Tertio restauratas
custodit. De p̄mo dicit **Aug.** in li. de v̄bis
dñi. q̄ hūilitas ē sicut medicina oībz cōsu/
lens. Ipa enī oīa tu nētia et sup̄ba cōpri/
mit. oīa tabescencia et infirma seu fragi/
lia in hōie reficit. oīa sup̄flua refecat. oīa
depravata corrigit. Que enī sup̄bia sanari
p̄t. si hūilitate filij dei nō sanat. q̄ iracūdia
sanari p̄t. si paciā filij dei nō sanatur. **Pec
Augul.** Ecce fm̄ dicta ist̄ sancti hūilitas
cōprimunt vicia ne resurgat. et maxime dep/
mit sup̄bia. ne mens hōis de cetero eleue/
tur p̄ra deū. Refert p̄hs in li. de animalibus
Q̄ cervus intrās siluaz dep̄mit cornua et
incuruat ne p̄ ramos arborū in cursu retra/
batur et retardet. Sic debet facere peni/
tens. q̄ hodie intrat siluā et solitudinē p̄nie
vt deponat cornua sup̄bie. ne p̄ eā retraba/
tur et retardet a salute sua. **Un̄ p̄s.** cōsulit
p̄ccōtibz di. Dixi iniq̄s. nolite inique agere
et delinquentibz nolite exaltare cornu. **P̄s.**
lxxiij. Istud maxime tangit penitentes il/
los qui p̄ eo q̄ iam mala de quibz penitent
nō agūt. magne reputationis se reputant.
Un̄ eis d̄. Nolite exaltare cornu. Nō ex/
ponit **Inno.** Nolite exaltare cornu. p̄ sup/
biam. dicēdo vos in h̄ esse iustos. qz pecca/
ta nō cōmittit. dicētes cū sup̄bo p̄bariseo
Luce. xvij. nō sum sicut ceteri hōim. rapro/
res. iniusti. Nō enī sufficit declinare a ma/
lo. nisi etiā fiat bonū. ideo q̄ declinat a ma/
lo et tñ bonū obmittit. non debet exaltare
cornu. p̄sumendo aut defendēdo se. qz tali
bus dicit. **Esuri** et nō dedistis mibi mā/
ducare. **Ite maledicti.** **Pec Inno.** De tri/
bus aut̄ solet hō penitens gl̄iari et sup̄bire
q̄ necesse est rep̄mi p̄ humilitatē. scz de ge/

neris nobilitate. de mortis p̄temptū. et de
vite sanctitate. **Credit enī q̄ p̄ hec tria pos/
sit in celū ascendere. qz nobilis dei creatu/
ra quā impossibile ē a deo dānari cū sit ei⁹
imago. Secōdo qz credit se ita fortē q̄ etiaz
mortē pro x̄po suscipet. et sicut strēnū⁹ mi/
les eam nō timeret. Tertio qz etiā multa p̄
abstinentiā et sanctitatē suā p̄meruit. Ista
tria tangit **P̄s.** dicit. Dixi iniq̄s nolite ex/
tollere in altū cornu v̄m. i. nolite sup̄bire.
quia neqz ab oriente. i. a generis nobilita/
te sup̄bire debetis. neqz ab occidente. i. a
p̄temptū mortis. neqz a desertis montibz
id est. a sanctitate et abstinentia. Et seq̄tur
medicamentū humilitatis quibz ista oīa
cōprimunt. **Dñm** deus iudex est. qui fm̄ in
nocentiā nobilitoz strēnuoz et sanctioz. et tñ
non fuit sup̄bus. sed hūiliauit semetip̄m
vsqz ad crucis ignominia. Et certe ista ver/
ba satis oīdunt cuiuslibet vere penitenti q̄n/
tum humiliari debet. cū nō habeat mate/
riam sup̄biendi ex tota vita sua. qz nec a p̄n/
cipio. nec a fine. nec a medio. habet aut̄ suf/
ficientē materiā ex oīibz istis hūilitatis.
si velit aduertere. **Un̄ fm̄ Inno.** q̄rtū sen/
sus est. nō debetis sup̄bire. qz nihil habetis
in vobis vnde superbire possitis. s; tñ hu/
militatis materiā in vobis inuenire pote/
stis. qz neqz ab oriente. i. a p̄ncipio vite v̄re.
neqz ab occidente. i. a fine. neqz a desertis
montibz. i. a tota vita v̄ra scz potestis sup/
bire. sed magis humiliari. **Per** desertos
montes qui cū magna difficultate colunt.
et v̄re bonum fructū faciunt. de facili aurez
spinas et tribulos afferunt. bene significat
vita homis que cū magna difficultate ad
bonum trahitur. de facili autē ad malum.
Un̄ de his tribz dicit **Job.** xiiij. Homo
natus de muliere. Ecce principium vile.
Breui viuens tpe. Ecce finis terribil. Re/
pletur multis miserijs. Ecce mediū mise/
rabile. De his ergo nō potest sup̄bire. **Un̄**
Innocen. tertio de vilitate humane condi/
tionis. **Unde** superbit homo cui⁹ p̄ceptio
culpa. nasci pena. labor vita. necesse mori.
ne ergo extollat cornu. maxime qm̄ de⁹ in/
dex est. qui superbos humiliat. Sic ḡ pa/
ter primū quomō humilitas hominē a ma/
lo retrahit. De secōdo quō humilitas oīes
virtutes in homie reparat et restaurat. Est
enī humilitas in virtutibz sicut radix in ar/
boribus. que si sana fuerit. spes ē bona de**

ramorū fructificatione. Sic si humilitas pfecta fuerit in homie. omnia fructificabūt opera virtutū que prius mortua fuerunt. Recte sicut post mortificationē radicis in hieme. supueniente vere restituit pulchritudo et decor ramorū et spes est de fructu. Sic recuperata humilitate omnia recuperant et reuiuiscunt in penitente que non possent reuiuiscere ex se sine hūilitate q̄si sine radice. **Uñ dicit Grego. xvij. li. moralium.** Prigo stratus hūilitas est. veraciter illa in nobis pullulat q̄ in radice. p̄ria. i. hūilitate perdurat. a qua nimirū si abscedit arefcit. **Dec Grego.** Et hec ē ratio s̄m **Gre. Dnia** omnium virtutum incrementū est a caritate q̄i ab humore viuificat. Qui humor si debz diffundi in ramos sursum. pus oportet eē in radice deorsum. Qui ergo hūilitate habet. habet pariter et caritatem. qua habita omnia rebabent. qz omnia bona reuiuiscunt euz illa. et q̄ ad hoc scz ad humore viuificantez q̄ est in hūilitate. **Aug. sup. Job. Qmel. viii. de pe. di. ij.** Radix dicit caritatē etiā eē radicem omnium bonoz. que tñ sine hūilitate nō potest esse. qz hūilitas est prius loc⁹ caritatis. De tertio quō hūilitas omnes strutes i se penitēte custodit. **Dicit Hiero. sup. Math. xij. ca.** Hūilitas est p̄seruatrix custosqz virtutum. et nihil est qd̄ ita deo gratum faciat hoīem et hoīb⁹ qz si vite merito n̄ magis sed hūilitate eē infirmi videant. **Pulchrum ē debet penitens sollicitari de hūilitate. ne bona q̄ agit sine ea amittat. Dicit enī Grego. Qmel. vij.** Qui sine hūilitate strutes p̄gregat. in ventū puluerez portat. Et viii. li. moral. idem dicit. Perit omne qd̄ agitur si nō hūilitate custodit. Ex his omnib⁹ p̄z q̄ summa n̄re p̄fectionis. in hūilitate cōsistit. **Uñ dicit Dugo li. iij. de claustro anie** q̄ ip̄a est inter strutes sicut mel inē appote. carias species. Sicut enī mel cōcordat cū omnib⁹ speciebz et p̄fectionib⁹ medicine. Ita ex hūilitatis dulcedine p̄diunt omnia genera virtutū. Et ex h̄ p̄sequēter p̄z q̄ nō potest quis vere dici p̄fectus qui hac virtute p̄uatus est. Ita dicit **Lassiodo. super illud Ps. Humiliat⁹ sum vsqz quaqz.** Per hanc enī s̄m ip̄m mēbra xpi sciunt diaboli vicis se superbiā. Per hanc fideles sup regna p̄ficiunt. Per hanc supbia tyrānica superat. Per hanc in eternū martyres coronantur. Quisqz ergo digne penitere se dicit. dilis

gener attendat vt humilitatez habere studeat. quatinus et mala p̄terita cōprimere et bona p̄dita restaurare et ea cōseruare possit.

¶ Dixi secūdo q̄ in verbis p̄missis tangit nostri saluatoris gr̄a actio p̄ quā nos ad deuotionē et diuine laudis confessionē informar. Et certe necessitas magna incumbit homini vt reddat altissimo gr̄as. ex quo videt dei filiū agere gr̄as deo p̄ri. Si ei gr̄as agit deo p̄ri p̄ substantialis et filiū q̄ omnia bona omnib⁹ largit et q̄ exiēs plenū gr̄a et veritate oibus dat dona gr̄az. cū in ip̄o sint om̄s thesauri sapie et sciētie dei. q̄nto magis hō paup et mendic⁹ et p̄ omnia in se defectuosus. merito debet gr̄as agere p̄ oib⁹ beneficiis sibi a deo p̄stitis. **¶ Circa qd̄ sciendū de trib⁹ scz de gr̄a actionis necessitate.** Secdo ex genere creaturaz. Tertio de eaz q̄litate. De p̄mo. s. de necessitate gr̄a actionis p̄z. q̄ ex triplici genere creaturaz inducitur homo ad reddendū gr̄as deo scz ex genere creaturaz q̄ solū habent esse nature. Secdo ex genere illaz q̄ habent esse nature et gr̄e. Tertio ex genere eaz q̄ habent esse nature s̄z et gl̄ie. **¶ P̄mū p̄ter nā creature hñtes esse nature tñ. non celi sunt laudare deū et sibi gr̄as agere. put p̄nt eo q̄ om̄s sp̄s laudat dñm. Uñ dicit inducunt creature terrestres. aquice. aere. ignee. simplices. mixte. sicut sunt aq. volucres celi. pisces maris. ignis. grandis. mixte. glacies. frigus. estas. sol. luna. et stelle. speciantes et volucres pennate. et vniuersa germinantia in terra. Dec enī oia bñ dicit dñm suo mō. et faciūt homi se ip̄as materia bñdicendi et laudādi deū. p̄ tantis bñficiis q̄l homini a deo in istis creaturaz exhibit. **¶ Seneca dicit Epla. lxxiij.** hanc esse iusticiā naturālē s̄m qua p̄uenit vnicuiqz qd̄ suum ē reddere. s. bñficio gr̄az. Et certe in bñ creature irracionales inueniunt multū bñficiū meliores. qz ille nō negligūt bñficiā sticiā. hō autē nō curat. Dicit enī **Seneca** q̄ agri fertiles nō negligūt hanc iusticiā. q̄ multo pl⁹ reddūt q̄ acceperūt. Si q̄ insensata reddūt gr̄as. Certe maxie bñ necessitatur exemplo eorum ad idem faciendum. maxime cum omnia bona a deo constat hominem habere. **¶ Unde omnia p̄fecta ad diuinitatis nomen referendū.****

Dominica Letare

est. Quia vt dicit **Laf.** in q̄da epla. Nihil cō
stat esse bonū nisi q̄d ab ip̄o dinoscit̄ eē col
larū. **S**ec̄do idem p̄z ex genere creaturaz
q̄ h̄nt esse nature z gr̄e. vt fuerunt sc̄i viri.
p̄riar̄be. p̄be. apli. p̄fessores. martyres. h̄/
gines. vidue. oēsq̄ sancti. q̄ dū uiuerent in
terr̄. p̄ oib̄ bonis gratuit̄ a deo ip̄is colla
tis mar̄ias gr̄as agebant. **U**n̄ q̄dā ip̄oz
offereb̄t̄ dona z sacrificia. oblatiōes. deci
mas z holocausta. Quidā uocib̄ in celum
dei bonitatē extolleb̄t̄. cantātes z psallē
tes in cordib̄ suis d̄no. Quidā eum daro
rē largituū alijs p̄dicab̄t̄. **U**n̄ ille b̄n̄ gra
tus fuit q̄ dicit̄. repleat̄ os meum laude. vt
cantem gl̄iaz tuā. tota die magnitudinem
tuā. Tertio idē p̄z ex genere creaturaz. q̄
habent esse nature gr̄e z gl̄e. vt sunt ange
li beati z anie sc̄oz in celo. **D**e q̄b̄ d̄r̄ **Ps̄.**
Beati q̄ habitāt in domo tua d̄ne. in secu
la seculoz laudab̄t̄ te. **I**nno. exponit̄. **I**n
domo illa celesti. nō manufacta. in seclā se
culoz. i. in eternū laudab̄t̄ te. i. gr̄as agēt
p̄pter beneficia a te collata. z p̄pter tuā boni
tatem. **I**n ps̄. Laudate d̄m̄ qm̄ bon⁹ est.
De illa domo d̄r̄ **Isa. l. j.** Gaudiu⁹ z leticia
inueniet̄ in ea gr̄atiactio z vox laudis. **E**t
Apocal. iij. dicit̄. **Q** sancti requiem die ac
nocte nō habent d̄cedo. **S**anc̄i s̄. q̄ erat
z q̄ est et q̄ uentur⁹ est. **S**i igit̄ in om̄i loco
d̄nariōis eē benedict̄ deus. vt d̄r̄ in **Ps̄.**
c̄ij. eo q̄ fm̄ **I**nno. **U**biq̄ terraz vbiq̄ cre
aturaz efflunt largitas sue bonitat̄. **Q**uid
facit miser hō si nō laudat̄ deū q̄ ad huc po
situs est i loco horrois z vaste solitudinis
cum videat̄ sc̄ros angelos laudare eū in lo
co voluptatis. **S**i illi laudat̄ q̄ t̄n̄ ita se/
curi sunt de gloria vt eā nullaten⁹ amitte
re possint. quare nō laudat̄ homo q̄ nescit̄
an odio vel amore dignus sit **Ecc̄s. ix.** **U**t
q̄ p̄uenire ad gloriā de miserā possit.
Sed di. z quid mirū domine si de⁹ lau
datur ab alijs quib̄ multa bona fecit z fa
cit. **E**go autē qui semp̄ miseriam patior in
bacra. p̄ quo ei gratias agere debeo. **A**d
quod respondeo. **Q** nō mirum q̄ gratias
non agis ex quo dona tibi a deo data non
sentis vel nō intelligis. **N**atura porcorum
est q̄ non eleuant caput sursum vt videant
quercum. sed t̄n̄ glandem deozum consi
derant. **N**esciunt enim glandez cadere de
arboze. sed credūt in terra generari. **S**ic
tales quia nesciūt a deo omnia eis descen

dere ideo non referunt gratias. **U**n̄d̄ mul
ti dicunt. **Q**uis ostēdit nobis bona. **D**icit
enim **Lassido.** in quadaz **E**pistola. **Q**ui
quāta sibi gr̄a collata sit nō intelligit vt ne
scit quātas largitori gratias debeat. nō in
telligit nec enim potest quis plene intelli
gere quod accepit nisi meminerit quid an
te meruerit. **D**ecille. **E**t ex hoc concludit
Seneca Epistola. lxxij. **Q** nemo scit rē/
ferre gratias nisi sapiens. eo q̄ ip̄e omnia
examinat secum. quid accipit. quādo. ubi.
z quēadmodū. **P**aret ergo solutio dubij.
de quo queritur q̄ christianus non agens
gratias deo nō facit h̄ nisi ex stulticia sua
maxima. **Q**ui si esset sapiens sciret et uellet
eas referre. **S**ed di. **D**omine ego liben
ter scirem z addiscerē istam sapientiā qua
deo gratias scirem referre. **A**d quod ego
respondeo. **Q** ista sapientia facilliter acqui
ritur si oculus mentis nostre ad diuina be
neficia conuertatur. **D**e quibus **Ps̄. psal.**
m. c. ij. sic enumerans ea dicit. **B**enedic
anima mea domino. et omnia que intra me
sunt nomini sancto eius. z sequit̄. **B**enedic
anima mea domino. z noli obliuisci om̄es
retributiōes e⁹. **Q**uasi di. **S**i alia nō es
sent sufficeret hoc q̄ ip̄e retribuit tibi bo
na. p̄ malis. **L**ogita ergo q̄ male facis z fe
ceris et inde videbis retributiōes dei. qui
te nō damnauit sed ad penitentiā uocauit
et expectauit. et m̄lta bona tibi tribuit. **R**e
tributiōes etiā dicit. id est iteratas et fre
quentes donationes z condonatiōes. has
ergo non debemus obliuisci **Isa. xl. ij.**
in fine. **N**ō obliuiscaris mei. **D**eleui enim
vt nubem iniquitates tuas. z quasi nebu
lam peccata tua. **E**t enumerat ibi **Psalmi**
sta sex magna beneficia. pro quib̄ hō ma
xime deberet gratias agere. **P**rimum est
uenia peccatorū. **U**nde quo ad hoc dicit.
Qui propiciatur omnib̄ iniquitatib̄ tu
is **Isa. xl. ij.** **E**go sum. ego sum ip̄e qui de
leo iniquitates tuas propter me. z peccato
rum tuozū nō recordabor. **B**ene dicit om
nibus. quia simul dimittuntur om̄ia. **U**n
de **Dichee** ultimo dicitur. **D**eponet iniqui
tates nostras et proiciet in profundū
maris omnia peccata nostra. **D**are est pe
nitentia in quo submerguntur egyptij. id
est peccata z demones. **P**ec̄n̄ duo mala fa
cit. **U**nū est qd̄ obligat ad penam eternaz.
Scdm̄ ē q̄ vulnerat z debilitat aīaz. vt iuu

potens sit ad bonū. Quā nō sufficit vt pena
dimittatur nisi ⁊ vuln' curet. Ideo deus
scdm bñficiū homini ondit in h' q' sanat et
curat anie vulnera. De q' b' seqtur. Qui sa
nat oēs infirmitates tuas. Luc. x. Alliga
uit vulnera e'. Sed qd ē q' sanat oēs in
firmitates. Cum apl'us dicat. ij. Cor. xij.
Quia frus in infirmitate pficit. Solutio
Loq'itur h' de ania et de infirmitatib' anie
q's dñs sanat. licet non sanet infirmitates
carnis in q' b' vir' pficit. Dicit aut oēs in
firmitates. q' multe sunt infirmitates aie.
Auaricia enī est q'si ydropisus. Ira febris.
Supbia apostema. Peresis lepra. Gula
bolusim'. Luxuria gomozra. risis inuidia.
Pas g' omēs infirmitates sanat dñs i ser
uis suis marie hoc sacro tpe q' dragesima
li p' sacm' pnie. Tertiu' donū est q' nō solu
sanat infirmū pctōrem. sed suscitāt euz q'si
mortuū. ideo addit. Qui redimit de inte
ritu vitā tuā. s' p'cio sanguinis sui. Eccl. x.
Est q' multa redimat modico p'cio. scz xps
sanguine suo. Sed nūqd xpi sanguis mo
dicu est precii. Solutio. modici q'ntitate
magnū valore. j. Cor. vi. Empri estis p'cio
magno. j. Pe. j. Hō corruptilib' auro aut
argento empri estis sed precioso sanguine
agni. Quartū donū est coronatio. de q' seq
tur. Qui coronat te in misericōdia ⁊ misera
tio nib'. s' p' victoria quā habes ex pugna. Sz
di. tñ apl'us dicit. q' corona nra ē ex iusticia.
ij. Thimo. vlt. Reposita ē mihi corona iu
sticie. Solutio. misericōdia ē q' dñs p'misit. iu
sticia q' reddidit. Innoē. aut dicit q' iō d' co
rona misericōdie. q' licet meritis reddat. tñ ex
maxima misericōdia dei est q' ipse dat grām. q'
est fundamentū meriti. ⁊ fm h' istud donū
est grē collatio. Quintū donū ē adimple
tio desideriorū. Quā seqtur. Qui replet in
bonis desideriu' tuū. Prouer. x. Desideriu'
suum iust' dabit. Quid aut desiderat ania
iusti vel q' replebitur. Certe ipō deo. Quia
dicit Aug. Anima dei capace nihil minus
deo implere pōt. Prouer. xi. Desideriu' iu
storū omē bonū est. i. deus. ⁊ fm hoc istud
donū est precii exanditio. Et notant dicit.
Replet in bonis. qñ scz bona desiderātur.
Nam cū bona nō sunt nō adimplet deside
riū. Quā Luc. ix. Perentib' yltionez disci
pulis. dicitū est. Nescis cur' spūs est'. Ser
tum est mētis renouatio. Quā seqtur. Re
nouabitur vt aqle iuuetus tua. Sicut ei

dicit glo. natura aqle est q' cū senescit ha
bet rostrū durū ⁊ ponderosum. ⁊ ita nō pōt
comedere. sed hanc duriciā ⁊ deponit. allu
dendo rostrū ad petrā. Doc faciet de' aie.
quā deposita ponderositate corpis eius in
morte ad gustandū suā dulcedinē eam ele
uabit. Facit hoc ⁊ in pñti vita p' grām. per
quā deposita vetustate culpe renouat eaz
in spiritu mētis. vt d' Ep' b. iiii. vt sic i no
uitate vite ambulet. Rom. vi. i. Reg. c. Du
taberis in virū alium. Sunt ⁊ alia plura
bñficia que ibidem enumerat di. Miseri
coris ⁊ miserator dñs. longanimis. i. p' pa
tientia. ⁊ multū misericors scz expectando
p'uerfionē. nō in ppetuū irascitur. neq' in
ternū cōminabitur. q. d. nō vlascetur iu
turo sed in pñti. qd fm Bre. fit ex misericō.
nō fm pctā nostra fecit nobis. i. nō tñ ver
berat in pñti q'ntuz meruimus. neq' fm
iniq'itates nras retribuit nobis. q' euz ma
gna flagella deberet retribuere p' magnis
peccatis. parua ⁊ pauca retribuit. Job. xij.
xij. Ut eram dignus nō recepi. Maxime
aut in hoc miseret. q' fugat longe a nobis
pctā. Quā d' S. cōm altitudine celi ⁊ fra
corroborauit misericōdia suā sup riuētes se
Quantū distat ortus ab occidente. longē
fecit a nobis iniq'itates nras. Sup omia
ista deus d' misericors maxime. q' oia bo
mini facit gratis. Quā sequit. Quō misere
tur pater filioz. s' gratis. Pater enī misere
tur filioz. nutriendo eos. necessaria minis
trando. docēdo. castigando. Sic misere
tur dñs timētib' se. Ecce q'nta beneficia de
berēt hoīem semp mouere ad grāz actōes
deo reddēdas. Maxime tñ h' sacro tpe in
quo p'rer bona naturalia ⁊ fortuita boē
maria bona grē in remissōe pctōz. s' oia
sunt collata. Restat videre de scō. s' de mi
litate grāz actōis. Est aut vtilitas vna in
ter ples ista q' hō grās agens de paruis
meret recipe magna iuxta illud. Luc. xij.
iij. epla. Inuitat ad mag' q' gratat' suscipit
modica. ⁊ spē d' futur' accipit q' trā sacra de
neficia recognoscit. Nec ille. Quā Be' sup
Lant. fmōe. xij. ponit exēplū. Q' sic aqle
oēs iō intrāt mare vt itez. fluat. ita hō de
bet referre omia bona in deū. vt iterum et
iterū ab eo accipiat eadem vel maiora. De
tertio scz de qualitate grāz actōis ille
debet esse sciēdū q' grās debet agere q'nto
modis. Primo deuoret iocunde ⁊ merito

Dominica Iudica

iocunde. qz sine merito danē nobis benefi-
cia dei. iuxta illud. *Bra dei sum id qd sum*
Secdo magnifice. qz magna danē nob. ij.
Haba. i. De magnis piculis a deo libe-
rati magnifice grās agimus. Talis ille fu-
it qd dicit. Magnificare dñm mecu. Inno-
cent. i. laudando z pdicando eū magnū an-
nunciare. Tertio assidue qz p̄tinue benefi-
cia ipendunt nobis. Quarto integre. qz oīa
sunt bona z integra qd danē nobis. i. Thef.
v. In oīb grās agite. Quinto p̄stanter. scz
tam in p̄p̄ris q̄s in aduersis. Un Augu.
sup illud ps. Repleat os meū laude. dicit
q̄ proca dicit sine intermissione laudare in
p̄p̄ris qz cōsolaris. in aduersis qz corri-
geris. Et Lris. in tractatu de symbolo di-
ci. Si venerint mala bñdicite vt dissoluā
tur mala. Si p̄pera venerint bñdicite vt
p̄seuerent prospera.

Dixi tertio q̄ in v̄bis p̄missis
describit saluato-
ris n̄ri panū distributio. p̄ quaz nos ad li-
beralitate[m] largitiōis elemosinaz isto sa-
cro tpe informar. Licet enī multa sint in-
ducentia isto sacro tpe ad largitiōē ele-
mosinaz tam p̄phetica q̄ applica scripta. tñ ma-
time c̄c̄mplū xp̄i mouere nos debet ad h̄
faciendū. Qui distribuit panes esuriētibz
turbis. cōpassus miserie cor. Un ista dñi-
ca vocatur dñica panū ad significandū q̄
nos debem⁹ n̄ri panē frangere esuriētibz
z eoz esuriem satiare. si volumus satiari a
deo cū apparuerit gl̄ia sua. maxime cū ele-
mosine n̄re sint satisfactorie p̄ peccatis no-
stris. Un Dan. iij. dicit. Peccata tua ele-
mosinis redime. Et Luc. xij. dicit. Date ele-
mosinaz z omnia munda sunt vobis. Pro q̄
sciendū q̄ homo inducat ad faciendū ele-
mosinā isto sacro tpe ex tribz. scz si conside-
ret quis petit eam. p̄ quo petit. z ad qd pe-
tit. Primo igit p̄sideret q̄s petit eaz. qz de
us. p̄ cuius amore petit eā mendicus. De-
us enī intantū diligit paupes q̄ quicqd fit
eis p̄pter amorē suum reputat sibi factum
Unde *Math. xxv. dicit. Dormi et minimis*
meis fecistis. mihi fecistis. Petit igit de⁹ ele-
mosinā p̄ pauperē suum a quo diues petit
q̄nq̄ regnū. Et ideo cū diues negat pau-
peri modicū fructū panis timere debet q̄
deus nō audiet eū cū ab eo petet regnū e-
terne felicitatis. Un Prouerb. xxi. dicit. Qui

obturat aurem suā ad clamorē pauperū.
clamabit ip̄e et nō exaudiet. Secdo debet
p̄siderare qd petit. qz petit nō n̄ri sed suū
Quid enī habes qd nō accepisti dic̄ Apl̄s.
Et ideo valde ingratus est q̄ pauperi negat
modicā elemosinā. cū ip̄e habeat a deo ha-
bundantē mensam suā. *Dinc dicit. i. Paral.*
xxix. Tua sunt dñe omnia. z q̄ de manu tua
accepimus dedim⁹ tibi. Tertio debet hō
p̄siderare ad qd petit. deus enī petit nō ad-
dan dū sed mutuandū. nec tñ ad duplas
sed centuplas vsuras. Math. xix. Centu-
plū accipiet. Et ideo valde ingratus est deo
q̄ ad tales vsuras non vult mutare deo.
ad quas tñ mutaret iudeo vel saraceno.
Un diues est sicut mercator q̄ non debet
vacuus redire domū. scz cū lucro. lucz aut̄
diuitiaz ē elemosina. Ad h̄ enī de⁹ dedit di-
uitias alicui vt de eis misereat paup̄ibus.
Alioqn tali mercatori iudicē tollet talentū.
*z dabitur alteri meliori. vt dicit *Math. xxv.**
Quia sepe de⁹ tollit diuitias alicui. et dar-
eas p̄is z cōpassiuis. Q̄nti mercatores
sūt hodie in sc̄lo. diuites dico. q̄ stulte mer-
cant. dātes illis merces suas q̄ eis redde-
re nō p̄tēt nundinis future gl̄ie. tales sūt
multa dātes hystrionibz p̄ vana gl̄ia dila-
tanda. de q̄ tñ nihil inueniēt i futuro. Quia
*de talibus dicit illud *Math. v. Receperunt**
mercedē suā. Hos igit nō sicq̄ faciam⁹ no-
bis amicos de māmoma iniquitatē. q̄ nos re-
cipere possunt in eterna tabernacula tpe ne-
cessitatis. Ad q̄ nos p̄ducere zc.

Dñica Iudica. I. Sermo LIII

Veritatem di-
co vobis q̄re vos nō creditis mi-
hi. *Joh. viij. Sicut dicit Aug.*
in lib. de agone xp̄iano. Errat q̄s se veri-
tatē cognoscere putat q̄ adhuc neq̄ter vi-
uit. Vult dicere Aug. q̄ nullus mal⁹ effi-
caciter p̄r veritatē cognoscere. Quid igit
mirū si in dei mali existentes in se. nō pote-
runt veritatē a xpo dicitā z factā cognoscere.
nec suis opibz z smonibz credere. p̄sertim
cū ip̄i forēt ita supbi. ita inflati. vt omnem
in se sufficientiā habere arbitrent. Un sal-
uator eis ait. Quō inq̄re potestis credere q̄
gloriā ab inimicem accipitis. z gloriā que a
solo deo est non q̄ritis. q. d. vana gl̄ia z su-
perbia v̄ra obstat vobis ne credat̄ in me.
Dinc Aug. de se dicit in li. p̄f. Quādiu